

Слободен софтвер Македонија
ул. „Злате Михајловски“ бр. 26
1000 Скопје
<https://www.slobodensoftver.org.mk>
info@slobodensoftver.org.mk

Соопштение за јавност

Отворени податоци: колку и како се користат во македонскиот граѓански сектор?

Здружението за развој на слободно информациско општество, Слободен софтвер Македонија го спроведува проектот „Со отворени податоци до отворена иднина“, поддржан од програмата Цивика мобилитас и во рамките на проектот ја истражува употребата на отворени податоци во граѓанскиот сектор во земјата, но и меѓу државните институции.

И покрај постоењето на Стратегија за отворени податоци 2018-2020 и сајт www.otvorenipodatoci.gov.mk на којшто се објавени 230 податочни сетови групирани во 8 категории од 52 организации, забележливо е дека граѓанските организации во земјата слабо и несоодветно ги користат во своето работење.

Дополнителен предизвик е слабиот капацитет на граѓанските организации и недостаток на ресурси да ги отворат своите податоци и да се вмрежат со другите граѓански организации со цел размена на податоци или континуираност во проучувањето на некоја општествена ситуација. Ваквата ситуација доведува до чест дисконтинуитет на проучувањата, неодржливост на проектни резултати и затвореност на граѓанските организации.

Република Северна Македонија го усвои Законот за користење на податоци од јавен сектор, и почна да ги ослободува податоците на своите институции. Но, понекогаш тоа ослободување не е можно од причина што не сите владини институции ги исполнуваат техничките можности за податоци со отворен формат, односно не сите институции знаат како да ги пакуваат своите информации во дигитална форма. Дополнително, предизвик е што во некои институции, архивата е само во хартиена форма.

Граѓанскиот сектор во Северна Македонија беше активно вклучен во конципирање и подготовка на Стратегијата за транспарентност и Стратегијата за отворени податоци. Стратегијата за транспарентност го покрива периодот од 2019 до 2021 година и има за цел да поттикне активна транспарентност кај институциите.

Во рамките на проектот, Слободен софтвер Македонија изработи прашалник кој беше споделен со 248 организации во земјата, но беа добиени одговори само до 28 организации. Истражувањето за користењето на отворени податоци во граѓанскиот сектор во Северна Македонија е достапно на следниот [линк](#).

Кога станува збор за отворање на владини податоци, многу е важно да се има деловен план и јасна структура на управување, кој и што прави за да не се создаде вакуум. Ресорните министерства, општините и крајните корисници на податоци мора да се вклучат во процесот, ако сакаме порталот за отворени податоци да ја исполни својата цел. Без нивниот ангажан, нема да може да се решат специфичните предизвици. Доколку нема активна заедница што ги користи отворените податоци, администраторите на порталот нема да имаат мотив за ажурирање на податоците. Потребен е притисок од корисниците

Слободен софтвер Македонија
ул. „Злате Михајловски“ бр. 26
1000 Скопје
<https://www.slobodensoftver.org.mk>
info@slobodensoftver.org.mk

за да се овозможи константна проверка на податоците, дали се со висок квалитет и дали тековно се објавуваат.

Слободен софтвер Македонија и во иднина ќе продолжи да работи на едукација за важноста од отворени податоци и придобивките од нивното користење.